

# C.C.R.

CARRER MAJOR, 147. 1.er - TELÈFON 720337



ULLDECONA, NOVEMBRE/DESEMBRE 1984

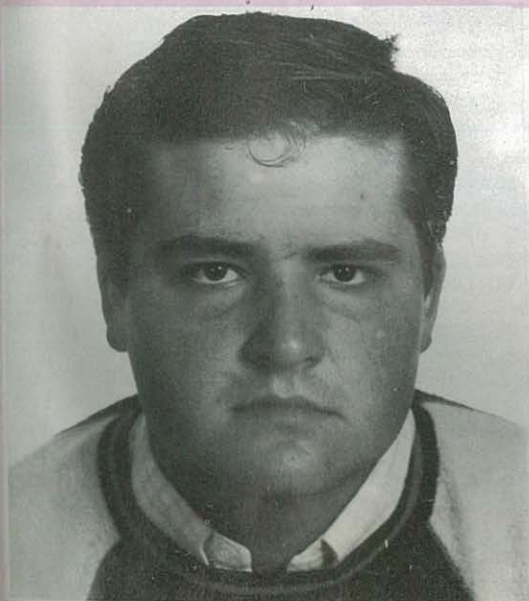
NUM. 15

BUTLLETÍ D'ÚS INTERN

Editat amb la col.laboració de la Diputació de Tarragona

Fundat l'Any 1947

Cloenda  
de les  
II Jornades  
de Teatre  
d'Afeccionats



## Sumari

- Bases XV Concurs de Pessebres
- La Matança del Porc
- Exposició Cartells i Fotografies de Teatre del C.C.R.
- Resum activitats seccions
- La nostra gent  
Avui: Eduard Sauch
- Coneixem el nostres autors?  
PERE CALDERS

## Butlletí d'ús intern

C. C. R.

### DIRECTOR:

Gabriel Roig i Querol

### Consell de Redacció:

Joan M. Subirats Castell

Ricardo Pasalamar Pomada

M.<sup>a</sup> Carme Estellé Orti

Cándida María Minguet Itarte

Piètat Gúarch Roig

Isabel Sorli Torres

Eduard Sauch Querol

### NOTA:

El Consell de Redacció agraeix totes les col·laboracions però es reserva el dret de la seva publicació.

El Butlletí d'ús intern C.C.R., no es fa responsable de les publicacions que no vagin signades pel Consell de Redacció. L'exclusiva responsabilitat del text publicat ve identificat per la seva firma.

### RECORDA:

El proper dia 18 de gener, Junta General. Com a soci tens el dret i l'obligació d'assistir-hi.

T'esperem!

## SECCIO COSTUMS I TRADICIONS

— La Secció de Costums i Tradicions del C. C. R. convoca el XV Concurs de Pessebres, patrocinat per "La Caixa" i que es regirà per les següents

### B A S E S

1. Tots els que vulguen participar al XV Concurs de Pessebres, tenen que passar a inscriure's a les oficines de la Caixa de Pensions, al carrer Sant Lluc, 2, des del dia 10 al 22 de desembre.
2. S'agruparan en les següents categories:  
Categoria:  
a) De 6 a 8 anys.  
b) De 9 a 11 anys.  
c) De 12 a 14 anys i entitats.
3. S'establiran tres premis per categoria, i en cas necessari fins a tres accèssits per cada categoria.
4. Al mateix temps, s'establirà un premi social entre els concursants, en el cas de que entre els premiats no hi hagués cap soci del Centre Cultural i sempre que hi concursen a cada categoria.
5. S'anomenarà un Jurat qualificador que passarà a visitar els pessebres el dia 26 de desembre, a partir de les 10'30 hores del matí.
6. Els premis es donaran en una vetllada infantil que es celebrarà el dia 5 de gener, a la tarda i al Teatre Municipal.

### ATENCIO, SOCIS!

### CONVOCATORIA

La Junta Directiva del Centre Cultural i Recreatiu et convoca a la Junta General Ordinària, que tindrà lloc el proper dia 18 de Gener, a les 21'30 hores, en primera convocatòria, i a les 22 hores, en segona, al local social del C. C. R. (carrer Major, 147, 1.<sup>o</sup>), amb el següent

### ORDRE DEL DIA:

1. Lectura i aprovació, si procedeix, de l'acta anterior.
2. Exposició-resum d'activitats realitzades durant l'any.
3. Informació de l'estat de comptes.
4. Aprovació, si procedeix, del pressupost exercici 1985.
5. Renovació part de la Junta Directiva.
6. Precs i preguntes dels socis.

## LA MATANÇA DEL PORC

Uns xiscles de porc, despertaven als més menuts de casa, un matí fred del mes de desembre, a les voltes de Nadal, ja fa uns quants anys. Era el dia que es matava el porc. Havia estat gairebé un any, formant part de la mateixa casa i per algú, això, era motiu d'engoixa i no hagués volgut que el matessin, ja que fins i tot se li agafava "carinyo" en el bon sentit; motiu d'haver estat engreixant-lo i netejant el seu lloc.

Per arribar aquest dia, s'havia de comprar un porquet d'unes set setmanes. Per a que s'engreixés més, es capava, i ho feien uns homes venguts de fora, i que portaven una espècie de xiulet molt característic i que donaven voltes pel poble i la gent que tenien porcs i els sentien, els cercaven per a que els hi capés el seu.

El menjar que se li donava era a base de patates bullides, moniatos, panis i ordí molt, pomes i carbasses i algunes deixalles de la cuina; amb tot això, s'arribava a que pugués fer un pes d'uns 100 kilos o en alguns cops, més encara.

Un mes abans de la matança s'anava a fer "el lli", que consistia en anar al camp a buscar argilagues. Es feia així perquè les argilagues estessin més seques i es posaven totes aplanades per encendre's millor.

L'encarregat de matar-lo era el "matarife" i el seu ajudant. Eren els mateixos que ho feien a l'escorxadador ("matadero"). Es quedava amb ells per al dia que els hi anés bé, que degut a que n'hi havien molts pel poble (solien matar-ne fins i tot 10 porcs al dia), era sempre a primera hora del dia.

Es començava per treure'l de la "porquera". Una feina una mica difícil, ja que es resistia a abandonar el lloc on havia estat tant de temps i que es veu que s'hi trobava bé. Això ho feien els homes de casa ajudats per algun veí, que anava per aguantar-li la cua.

Es treia poc a poc, que no s'esbarrés, fins a l'entrada de la casa. Allí ja l'esperava el "matarife" amb el ganxo a la mà, que a prop d'arribar se li posava al coll i ja després, damunt de una taula que sempre portava ell, se'l degollava. La sang que li anava sortint es feia caure dintre un cove i la mestressa de la casa la revolvia perquè no es fes espessa i poder-la fer servir després per als embotits, donant-li voltes amb la mà i fent: dues voltes a la dreta i dues voltes a l'esquerra.

Després de mort es treia la taula al carrer i es sufrimaven els pels de la pell, amb les argilagues, rasant-se amb un ganivet i netejant-se amb aigua calenta.

Acabat això es tornava a entrar dins de casa i s'obria el porc i es començava a fer

[trossos, classificant la carn per als diferents embotits.

Fins aquí havia estat la feina del "matarife". Es netejava la taula i allí mateix es menjaven unes pastes i es bevia vi dolç.

Llavors ja es podia començar a preparar la "pasta" per a fer les botifarres, que era la carn molta amb una màquina i amb les espècies que li calien. Tot això ho feia una dona anomenada "mandonguera" que anava per les cases on mataven porc i que sabia el punt exacte de les espècies i alguns "secrets" per a que tot quedés més bo.

Uns dies abans de la matança es pelaven cebes, es bullien amb una caldera i s'escorrien en un safareig de fusta posant-li pedres al damunt per a que no hi quedés gens d'aigua. Amb aquesta ceba i la sang del porc es feien botifarres de "ceba".

També es bullia el cap del porc i es feien botifarres "blanques" i posant-hi sang, eren "negres". Amb el suc que quedava es bullia arròs i també es posava sang, i eren "d'arròs".

El "burro" era una màquina per embotir aquestes botifarres i per a fer les "llongànises" i la "sobrasada" es posaven uns embuts a la sortida de la màquina de moldre carn i per allí s'embotien.

Les botifarres una vegada bullides es penjaven a uns llocs determinats de la casa per a que es conservessin millor. Els pernils i la cansalada es posaven amb sal al "salador", amb pedres damunt i després es penjaven també.

Es feien com unes hamburgueses, amb fetge, magre, julivert i alls, i s'embolicaven amb una tela de greix que tenen els porcs a dintre.

El que quedava al fons de la caldera on es fonia el sagí, eren les "zorrimpampes" (llardons), que amb farina i sucre es feien unes "coquetes" que es coien al forn i eren un postre molt bo.

Al suc que quedava de les botifarres "blanques" després de bullir-les, també se li ficava farina, però no se li posava sucre i es feien uns panets anomenats "brulls" que es fregien i es menjaven per acompanyar d'altres plats.

La carn que quedava que no es salava ni es feien botifarres, es fregia i es posava amb oli dins d'una engerra i d'aquesta manera estava ben conservada uns quants mesos. S'anomenava "frito".

Totes aquestes feines es feien a l'engorfa o al lloc de la casa on hi havia una llar de foc a terra, per poder posar a bullir les calderes. Aquests dos o tres dies que durava el "mandongo" era quasi una festa per als membres de la casa i la família, que es reunien i tots hi participaven.

# TEMPS DE SEMBRAR

Ara se sembra, lo poc que se sembra, fins prop de Nadal. Però abans la classe de llaor que hi havia feia que es comencés a sembrar a les voltes de Sant Lluc. A l'estiu, si la terra no tenia res plantat o sembrat, ja se li donava unes quantes relles o llaurades, així s'airejava i se solejava lo qual li era molt beneficiós ja que l'enriquia.

Al moment de sembrar se junyia l'animal a la pollegana, que es dirigia per mig d'una peça anomenada l'esteva, i s'obria un solc d'uns 15 cm. de fondària amb el rellampec.

La pollegana són dos barres de fusta que es colliquen a cada costat del animal, unides per l'extrem posterior que es prolonguen formant la cameta, posteriorment la cameta formà una peça apart que s'unia a les barres per uns cargols ("tornillos").

La cameta porta un forat per on passa la tinella que serveix per enganxar el rellampec i graduat la fondària que tindrà el solc, també porta una regata per la que es passa l'esteva, la coa del rellampec i el tascó que és una falca per a subjectar.

El rellampec és una peça de ferro tallant per un cap i amb una coa per l'altre pel qual se subjecta a la cameta i a l'esteva, per damunt fa una espècie de pont per on passa el ganxo de la tinella. Serveix per penetrar dins la terra i obrir els solcs. Porta enganxades als costats dues aurrelles que són dues peces llargueres de fusta o de ferro i serveixen per a eixam-

plar el solc i per llevar-ne les herbes.

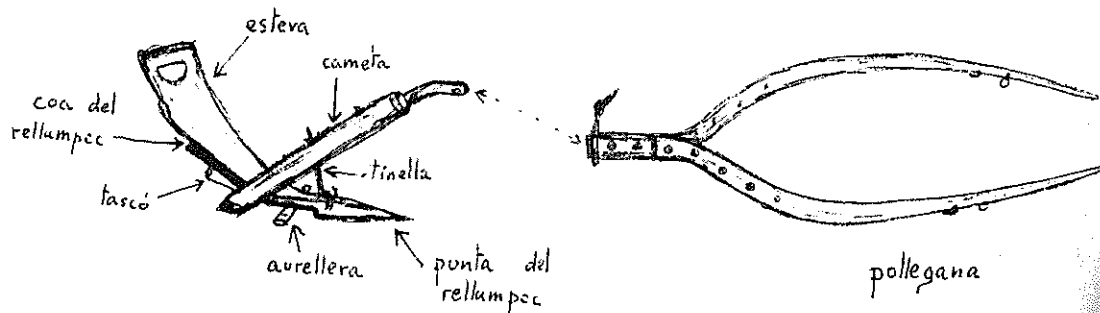
L'enganxar el rellampec i l'esteva a la cameta de la pollegana i fixar-los amb el tascó es deia "ferrar la pollegana". Aquesta, per les puntes lliures de les barres, s'enganxava a les anelles del feltre, que és un colleró de tela forta, i farcida de llana col·locat al coll i davant del pit del animal.

Tal com s'anava obrint el solc una persona anava detras del que llaurava tirant-hi el gra o xorret, i una tercera seguia tirant abono compost. De vegades si feia ventet, se xopava l'abono perquè no se l'endugués fora del solc. Quan s'obria un solc la mateixa terra tancava el solc anterior, però al acabar de sembrar s'entaulava, és a dir es posava l'entauladora (una taula de 1,80 ó 2 metres de llarg per un pam d'ample) enganxada a l'animal, l'home es posava damunt s'agafava a la coa i a les tirandes. Tal com s'anava passant pel damunt dels solcs, la terra quedava completament tancada i plana. Això feia que no s'esventés.

Se sembrava d'aquesta manera: a l'horta, quatre solcs sembrant i un vagant; al secà dos o tres solcs sembrant i un vagant, ja que la terra és més pobra i sols rebeix l'aigua de la pluja.

Per llaurar després del rellampec es va utilitzar l'aixaruga.

Molt antigament s'utilitzava l'aladre, que era una barra llarga amb un rellampec de fusta.



## Les figuretes del Pessebre (CONTE DE NADAL)

Vet aquí que una vegada hi havia un nen que li deien Joan, aquest nen com quasi tots els altres nens, li agradava jugar, córrer, saltar i fer alguna que altra "trastadeta".

Al arribar el mes de desembre la seva mare li va dir:

"Joan, tindrem que preparar les figuretes del pessebre, ja s'apropa Nadal, i hem de mirar si n'hi ha alguna de trencada o veure quina falta."

A Joan això no li va fer molta gràcia, no li agradaven aquelles figuretes de fang, pintades tan fees i tan velles, però com eran les del seu pare quan era petit, tenien que posar-les.

Durant tot el dia va estar pensant la manera de com trencar-les o fer-les desaparèixer sense que ningú se'n adonés. Se'n va anar a dormir pensant en aquelles figuretes, fins que els ulls se li van tancar.

I va ser al cap d'uns moments que ell havia tancat els ulls, quan va sentir un soroll que venia de la finestra.

Ell que era una mica tafaner s'aixecà i va anar a veure què passava.

Quina sorpresa va tenir el pobre Joan! Estava al mig d'un poble molt petit, on les cases estaven fetes de suro, hi havia un riuet d'aigua neta, pura, transparent, que feia un sorollet molt agradable d'escoltar. A la seva vora hi havia una dona que feia la bugada i la seva cara no li va ésser desconeguda. Més enllà hi havia un ramat d'ovelles amb el seu pastor. Hi havia també una coveta com si fos de "caga-ferro", on hi havien pastors escalfant-se. També hi havia un molí molt vell amb les aspes voltant, encara que una miqueta ronques.

Joan pensava: "Tot això em recorda algo que no sé lo que és, però m'hi trobo bé aquí." I seguia mirant aquells personatges una mica estranys.

De sobte va veure una lluentó, una llum que li segava els ulls, la seva vista es va quedar ficsa a un pessebre on hi havia un bou, una burreta, un home amb barba i bastó, una xica molt guapa i un petit que li va parèixer el més bonic de tots els recién nascuts.

El nen mirava Joan i se'n reia. Joan no podia apartar els ulls d'allí, s'hi trobava tan bé!

De sobte, va sentir que li estiraven la jaqueta, però... no era ningú d'aquell estrany poblet, sinó que era la seva mare que el despertava per anar a col·legi.

Quina desil·lusió al veure que tot havia estat un somni, en lo bé que ell estava allí!

Per la tarda havien quedat que desferien els paquets que guardaven les figuretes del pessebre del seu pare, i Joan estava de mal humor, no sabia com fer per no ajudar, però, no hi havia més remei que estar allí, sinó la seva mare s'enfadaria.

Van començar a desfer els envoltoris i a mesura que sortien les figuretes, no li eren tan desagradables com anys passats.

I quan va desfer un paquetet molt petitet, va veure amb sorpresa que sortia un nen petitet, amb un somriure dolç i bonic, com aquell nen que ell havia somiat.

Va ser en aquell instant quan va comprendre el seu somni, va comprendre el donar valor a aquelles figuretes de fang, que al seu pare li feien tanta il·lusió, encara que una mica trencades pels anys.

Des de aquell dia ningú comprenia Joan, ja que ell era el primer en arreglar la poteta del porc que s'havia trencat, el primer en anar a buscar les llumetes que adornarien tot el petit poble; havia canviat tant!

Tota la família va estar molt contenta en veure el pessebre acabat, els havia quedat molt bonic, però més que tots hi estava Joan, que quan mirava al petitet de la coveta, aquell li somreia i fins i tot li feia alguna picadeta d'ull, que ell li tornava.

**JUGOS-BOL**

Avda. Salomón, 20  
Tel. 720662

ULLDECONA

### RESTAURANTE "BARBACOA"

- ZUMOS DE FRUTAS NATURALES
- CLUB DE BOLOS
- SALA DE REUNIONES
- SALON PARA BODAS Y BANQUETES
- RINCON DE JUEGOS

Local con aire acondicionado



## RESUM D'ACTIVITATS SECCIO COSTUMS I TRADICIONS - 1984

- Dijous, 5 de gener, al Teatre Municipal d'Uldecona, entrega de premis del XIV Concurs de Pessebres.
  - Divendres, 30 de març, al Col·legi Públic d'E. G. B. "Ramón y Cajal", XI Concurs Literari.
  - Dilluns, 23 d'abril, Diada de Sant Jordi, venda de roses i llibres a la plaça de l'Església.
  - Diumenge, 29 d'abril, a la Sala d'Actes de l'Ajuntament, entrega de premis del XIII Concurs Literari.
  - Dissabte, 23 de juny, a la plaça de Catalunya Focs de Sant Joan, amb la col·laboració del Centre Excursionista d'Uldecona.
- A les 6'30 de la tarda, jocs populars infantils. A partir de les 7'30, repartiment de "coca i moscatell" a preus populars. A les 9 de la nit, arribada de la "Flama del Canigó". Després d'encendre la foguerada, balada de sardanes pel voltant del foc. A les 11, revetlla popular al Poliesportiu amb l'orquestra "Triniçac".
- Festes Quinquennals, setembre. Construcció d'una carrossa per a la desfilada.
  - Dissabte, 1 de setembre, XIII Concurs de Dibuix Ràpid.
  - Dilluns, 3, i dijous, 6 de setembre, Jocs Populars Infantils, al Passeig de l'Estació i al Mercat Vell, en col·laboració amb el Club Sant Lluc.
  - Dimarts, 11 de setembre, a la Sala d'Actes de l'Ajuntament, entrega de premis del XIII Concurs de Dibuix Ràpid.
  - Dimecres, 26 de desembre, XV Concurs de Pessebres.

# SERTA

INDUSTRIA GRAFICA



PAPELERIA  
Mayor, 91  
Teléfono 72 00 24

TALLER  
Montemolin, 15  
Teléfono 72 03 11  
ULLDECONA (Tarragona)

## EXPOSICIO DE CARTELLS I FOTOGRAFIES DE TEATRE DEL CENTRE CULTURAL I RECREATIU

\* \* \*

Per aquestes festes de Nadal i Reis, el Centre Cultural i Recreatiu amb la col·laboració de l'Ajuntament, ha preparat una exposició de "Cartells i Fotografies" de totes les obres de teatre que ha representat durant la seva existència. De les primeres èpoques tenim poc material i agrairiem a tots els socis que haguessin participat en alguna de les primeres obres i tinguessin alguna fotografia o cartell antics, en ho deixessin.

L'exposició es farà a la Sala d'Exposicions de la Caixa d'Estalvis Provincial i s'inaugurarà el proper dia 22, a les 6 de la tarda.

Esperem la vostra assistència!

L'exposició estarà oberta els dies 22-23-25-26-29 i 30 de desembre, i els dies 1-5 i 6 de gener.

Durant els dies d'exposició es passaran en vídeo les obres "El café de la marina" i "L'anca del Senyor Esteve", interpretades per la Secció de Teatre de Centre Cultural i Recreatiu.

# MAPFRE

## Grup Assegurador



MAPFRE MUTUALITAT ASSEGURANÇA  
MAPFRE VIDA, S.A.  
MAPFRE INDUSTRIAL  
MAPFRE ACCIDENTS TREBALL

Delegat a Uldecona:

**PERE SANS I ARASA**

Sant Antoni, 28 - Telèfon 72 03 37

## PARLEM DE MUNTANYA

### TINGUEU-HO PRESENT QUAN ANEU AL BOSC

Durant les vostres passejades pel bosc heu de tenir cura de:

- No arranqueu arbres i arbusts, no tal·leu les seves branques.
- No recolecteu plantes ni mateu animals. Són necessaris per al bosc.
- No encengueu foc, no tireu cigarretes enceses i millor que no fumeu.
- Ompliu els pulmons de l'aire que el bosc us proporciona.
- No llenceu llanxes, papers, plàstics..., cal tenir el bosc net i endreçat.
- Quan aneu a fer "rovellons", feu amb molta cura, no rasclen a terra. Si ho feu dificulteu que en surtin més i perjudiquen al bosc.
- Aneu en silenci, sense presses, sense fer sorolls innecessaris i així podreu gaudir de la seva bellesa i serenitat.

### CLASSES DE MUNTANYA

No totes les muntanyes són iguals. Tenim tres classes de muntanya:

- Muntanya baixa.
- Muntanya mitjana.
- Muntanya alta.

Anem a conèixer ara algunes de les seves característiques:

#### \* Muntanya Baixa

En general es denomina així tot terreny muntanyós de cims que no superen mil cent metres, aproximadament.

Es aquesta zona on es troba situada la major part de la població rural: masies, poblets...

La vegetació és de tot tipus. Hi solen abundar les comunicacions.

#### \* Muntanya Mitjana

Va de mil cent metres fins als dos mil. Hi ha menys població; aquesta es situa als planells on hi troba un clima no tan rigorós. En aquesta zona és fàcil veure santuaris, ermites, refugis...

#### \* Muntanya Alta

D'una altitud superior als dos mil metres. Paisatges agrestes, amb una quantitat de cims arestes, llacs, zones rocoses...

La vegetació no hi abunda sinó en forma de moises, líquens i prats.

No hi ha poblacions i són rars els refugis.

## RESUM ACTIVITATS SECCIO DE MUNTANYA 1984

En les activitats de muntanya portades a terme aquests darrers mesos, han predominat les xerrades. En primer lloc, les que es referèixen a supervivència, continuant les que van començar temps enrera.

També es van fer unes xerrades sobre primers auxilis a la muntanya, participant molta gent. Això és positiu per a l'adquisició de les primeres nocions sobre muntanya. Finalitzades les primeres es van fer, per tres membres d'aquesta secció, un seguit de pràctiques en directe a la muntanya.

Hi ha hagut també algunes sortides i diverses acampades al Montsià, i també, d'àmbit espeleològic, a unes coves de Benifallet.

Volem comentar, també, la bona acollida que va tenir l'exposició d'arqueologia que es va fer aquestes passades festes majors, conjuntament amb el Centre Excursionista d'Uldecona.

L'experiència no va poder ser més bona, i esperem que amb l'ajut de tot-hom, es pugui fer una altra que demostrï tota la riquesa que hi ha a Uldecona.

Per finalitzar, només dir que tots aquells que vulguin participar en les activitats programades de la secció, cal que s'adressin a qual-sevol membre de la Junta Directiva o els dimarts, a les 10 de la nit, anar al local social del Centre Cultural i Recreatiu.

*Catalunya és un país relativament petit però en el qual es troben representats en grau més o menys important tots els diferents tipus de bosc d'Europa.*

*La causa d'aquesta afortunada coincidència hem de buscar-la en la nostra situació geogràfica que enllaça els Pirineus amb el Mar Mediterrani; que presenta altres serralades de mitjana alçària i per tant gran varietat de condicions climatològiques.*

*Vora el Mar Mediterrani, l'alzinar seria el mantell boscos que cobriria —i en part cobreix encara— la nostra terra. L'alzinar en el seu estat natural és un bosc obscur i dens on s'entortolliquen les lianes i on els arbusts sempre verds flo-reixen, alguns com el marfull, inclús en ple hivern.*

*Avui dia, en molts llocs, on en condicions naturals, hi hauríem trobat alzinar hi trobem pinedes. Són boscos de substitució en els llocs on l'alzina no ha pogut o no ha tingut encara temps d'instalar-se de nou. La pineda és un bosc més clar, menys estructurat però que no s'ha de despreciar. És un bosc sec i aromàtic. La llum s'hi filtra bastant. Molts ocells i altres animals hi viuen bé, i a més, a la llarga, va transformant-se en el bosc autòcton.*

*Les rouredes s'installeu més lluny del mar. Són boscos on moltes fulles seques perduren tot l'hivern a l'arbre. Hi ha diversos tipus de roures que es distribueixen segons el clima. Moltes vegades trobem, sobretot a la Catalunya central boscos mixtos de roure i pi roig.*

*Als llocs més humits i plujosos de la plana i de la muntanya mitjana trobem la fageda, bosc canviat per excel·lència. És nua a l'hivern, despallada pel fred. A la primavera, les seves fulles, d'un verd tendríssim, vorejades d'un delicat serrell de pèls sedosos, deixen passar una llum tamisada que ens permet descobrir a terra les violes i les estrelles blanques de les anèmones. A l'estiu, la fageda és una delícia de frescor i a la tardor s'adorna dels rics colors courejats de les fulles a punt de caure.*

# Cloenda

## II Jornades de Teatre

### ULLDECONA

Les II Jornades de Teatre d'Afeccionats van cloure el propassat dia 24 de novembre amb la posta en escena de l'Obra "El Café de la Marina", per part del grup de teatre de la nostra entitat. Després d'aquestes funcions s'ha confirmat la continuïtat de les mateixes, que van començar l'any passat per primer cop a la nostra Vila.

Més de tres mil persones han assistit a aquestes jornades de teatre, que han comptat amb la col·laboració dels grups que integren la Coordinadora de Teatre de les Terres de l'Ebre, a més a més d'un altre de Lleida i del Baix Maestrat. En total, 8 grups: "Ditirambo" de La Sénia, Grup de Sant Jaume d'Enveja; "Torreblanquins" de Torreblanca, Grup "Escènic" del Patronat de Tortosa; "La Barretina" de La Fatarella, Grup de Teatre "Municipal" d'Ampostà; "centre Dramàtic Talia" de Lleida, i Grup de Teatre del "Centre Cultural i Recreatiu", entitat organitzadora de les Jornades.

A la cloenda d'aquest cicle van assistir tots els grups participants a més a més d'un nombrós públic que va omplir de gom a gom el Teatre Municipal d'Ulldecona. L'acte de presentació i lliurament de plaques va ésser a càrrec del president del Centre Cultural, Gabriel Roig, Jaume Antich, president de la comissió de cultura de l'Ajuntament i alcalde d'Ulldecona, que ha donat el recolzament econòmic a les mateixes, i Josep M.<sup>a</sup> Ribes Herro com a president de la Coordinadora de Grups de Teatre a les Terres de l'Ebre. Va excussar l'assistència per raons familiars, Ramon Miravall, coordinador Territorial del Departament de Cultura de la Generalitat a Tortosa que ha col·laborat també a les Jornades.

Si bé totes les obres presentades han tingut una forta acceptació, cal destacar l'interès despertat pel "Café de la Marina", presentada pel grup d'Ulldecona i que va tenir un gran èxit, en tots sentits. Sense dubte, el teatre és un lligam entre aquest col·lectiu de les nostres terres.

Les Jornades d'Ulldecona serveixen cada any per tornar a sortir a la llum uns problemes que continuen sense resoldre a Ulldecona: la rehabilitació del Teatre Municipal, a més del ajuts econòmics que tots els grups



«Nel·lo Bacora»



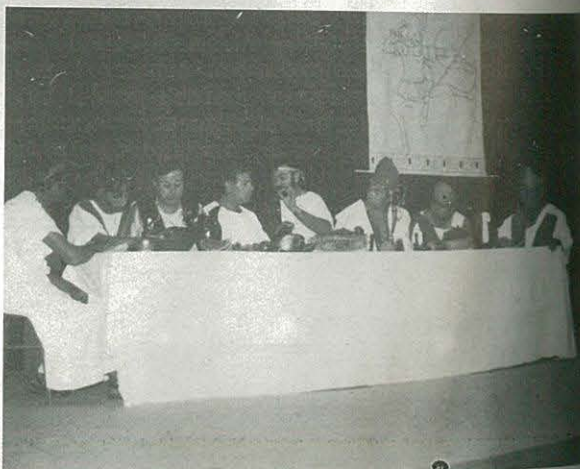
«La Dida»



«Yerma»



«Un altra Fedra, si us plau»



«La pega grega»



«La Rosella»

voldrien tenir i que no arriben. Sobre aquestes qüestions, l'alcalde d'Ulldecona va fer després d'haver finalitzat l'acte de cloenda, unes declaracions molt clarificadores, criticant la Generalitat que malgrat tenir a Catalunya al seu càrrec, en els temes de cultura, no dona ajuts a les iniciatives culturals.

Segons Jaume Antich, i concretament sobre aquestes "II Jornades de Teatre d'Afeccionats" —"és cert que hi ha una col·laboració per part dels estaments, Ajuntament d'Ulldecona i Generalitat, però cal clarificar que fins avui tan sols nosaltres hem recolzat econòmicament la iniciativa del Centre Cultural. També és cert que malgrat existir una Coordinadora de Teatre a Tortosa, l'afició aquí al teatre ve ja des de molts anys, i aquest fet passa també al demanar ajuts per a les bandes de música, en que els ajuntaments d'aquestes terres contribueixen amb 400.000 ptas. a l'any i la Diputació amb una altra quantitat, s'ha demanat a la Generalitat que faci el mateix, i això ha estat denegat. No n'estic content (va afegir l'alcalde d'Ulldecona) i ho manifesto públicament. No és prou que nosaltres aquí a Ulldecona pagem les despeses dels viatges als grups que venen, entenc que no és prou. L'Ajuntament mirarà, dins de les seves possibilitats, que aquestes coses tiren endavant, malgrat no arribar ajuts de fora".

Un altre problema és, com hem assenyalat, la rehabilitació de les dependències interiors del Teatre Municipal. Sobre aquesta qüestió, Antich, no va dir res de nou sobre en quin plaç, més o menys curt és pot tirar endavant aquesta reforma. "Les possibilitats de l'Ajuntament per arranjar el teatre són difícils, si no comptem amb ajuts bé de l'Estat o de la Generalitat. Al seu dia, es va plantejar que aquest teatre, juntament amb el de Tarragona, es contemplessin en un projecte del MOPU per la seva rehabilitació. Per diferents motius, les dues administracions no s'han posat d'acord per trobar solució."

L'alcalde de la nostra Vila, no va descartar l'idea de reformar alguna dependència del teatre, però va ésser molt clar en assenyalar que "una reforma total per part només de l'Ajuntament no és possible per tractar-se d'unes despeses prohibitives per a nosaltres".



## II JORNADES DE TEATRE D'AFECCIONATS

### UNA MICA DE TEATRE, UNA MICA DE CULTURA

“Passin, senyores i senyors! Passin una volta més! Avant, que avui tot és possible! Els fills dels comedians els esperen a tots vostres!”

I així, amb aquesta senzilla fórmula de benvinguda, tornem al teatre, al nostre teatre, al teatre fet per fusters, pagesos, estudiós i mestresses de casa, però amb un glop de poesia a la sang. I, tots, hem gaudit d'unes bones jornades, d'uns bons dissabtes a Ulldecona que, necessàriament, han de repetir-se l'any vinent. És l'única manera de fer reviure la “comèdia”.

Tota la nostra comarca i els seus contors han estat ben representats amb grups i obres ben diversos. (Encara que tots participem d'una mateixa il·lusió dalt de l'escena).

Recordem als nostres veïns de La Sénia, el grup **DITIRAMBO**, amb una obra com **LOS BLANCOS DIENTES DEL PERRO**, d'Eduard Crado, que presentava certa complexitat escènica i de temàtica crítica.

Després riguerem amb **LA PEGA GREGA** (paròdia de tragèdia grega) amb el grup del Baix Ebre de Sant Jaume d'Enveja.

**LA ROSELLA** fou l'obra que ens presentà el **GRUP DE TEATRE TORREBLANQUINS DE TORREBLANCA**, obra on els veritables sentiments triomfen damunt “lo establert”.

I més tard, el **GRUP ESCENIC DEL PATRONAT DE TORTOSA** amb dues obres: **UNA ALTRA FEDRA, SI US PLAU**, del nostre Salvador Espriu, i la tradicional i reconeguda **NELLO BACORA** (algunes àvies encara la recorden amb mitja rialla).

De Frederic Soler (Pitarra) fou la cinquena obra de les jornades: **LA DIDA**, on l'amor venç damunt el materialisme gràcies a la inolvidable velleta. El **GRUP DE TEATRE LA BARRETINA** de La Fatarella fou l'encarregat de representar-la.

Els amics de Lleida, el grup **TALIA**, ens oferiren l'obra **MASSA TEMPS SENSE PIANO**, d'Alexandre Ballester, amb la seva tradicional “posta en escena” i el bon dirigir d'en Josep Fonollosa (que diuen que és una mica nostre).

Baix un innovador muntatge, el **GRUP DE TEATRE MUNICIPAL d'Amposta** representà amb un to fresc una obra clàssica i reconeguda del teatre espanyol: **YERMA**, de G. Lorca, la tragèdia de la muller estèril.

I dissabte a dissabte finalitzaren aquestes trobades amb “l'obra del poble”, l'obra de la



«El Café de la Marina»



secció de teatre del **CENTRE CULTURAL I RECREATIU d'Ulldecona**. Baix la direcció d'en Pere Sans (felicitats, Pere!) una obra clàssica del teatre català: **EL CAFE DE LA MARINA**, de Josep M.<sup>a</sup> de Segarra, la qual, tot s'ha de reconèixer, fou acollida força bé per tothom.

Crec, que no és ara el moment de considerar les qualitats de les obres. Ben mirat, hauríem millor de valorar l'esperit dels artistes, el desig i les ganes, la felicitat davant l'aplaudiment.

Tant en Domingo, na Marta, José M.<sup>a</sup>, Josep M.<sup>a</sup>, en Ramon, en Jordi, en Josep i en Pere intentaren realitzar damunt un escenari un somni, fer realitat una mica de la seva imaginació. El públic els ha respost. Ja anem bé!

L'any vinent, tornarem a obrir les portes del nostre teatre i tornaran els comedians amb rialles, crits, carícies i petons, i altra volta el públic tornarà a plorar i a riure. El Centre Cultural i l'Ajuntament d'Ulldecona es sentiran satisfets de poder dur a terme aquesta tasca cultural que agrada al poble, i ben mirat, és el poble el qui mana.

Per enguany, els comedians arregen els “bartols”: **LA FUNCIO S'HA ACABAT!**

### RESUM D'ACTIVITATS SECCIO DE TEATRE — 1984

- Dijous, 5 de gener, vetllada de teatre per a infants. La secció Juvenil de Teatre representà al Teatre Municipal d'Ulldecona les obres “El burro del gitano”, original de Felip Pérez Capó, i “L'amor que li mancava”, de J. Roig Guivernau.
- Dissabte, 11 de febrer, representació a La Sénia de l'obra de Josep M.<sup>a</sup> de Segarra, “La fortuna de Silvia”.
- Divendres, 23 de març, representació a l'Aldea, i dilluns, 30 d'abril, a Jesús-Tortosa, de l'obra original d'Assumpta González, “Dos embolics i una recomanació”.
- Dissabte, 26 de maig, representació de “La fortuna de Silvia”, al Teatre Municipal d'Ulldecona.
- Dissabte, 2 de juny, la secció Juvenil de Teatre, representà al Teatre Municipal d'Ulldecona, l'obra d'Assumpta González, “Arribaré a les set..., mort”.
- Dissabte, 30 de juny, Festival Infantil al Teatre Municipal d'Ulldecona, a càrrec de la secció Juvenil de Teatre, van representar l'obra “Així juguen els infants”, original d'Assumpta González.
- Dissabte, 21 de juliol, representació al Teatre Municipal d'Ulldecona; dilluns, 23 de juliol, a Sant Carles de la Ràpita; di-



Lliurament plaques commemoratives

«Massa temps sense piano»



— vendres, 24 d'agost, a Jesús-Tortosa; diumenge, 26 d'agost, a Freginals, i dimecres, 19 de setembre, a Bitem, de l'obra “De més verdes en maduren”, d'Assumpta González.

— Dissabte, 8 de setembre, amb motiu de la “III Diada del Jubilat”, representació per la secció de Teatre Juvenil, de l'obra “Així juguen els infants”.

— Dissabte, 24 de novembre, representació de l'obra original de Josep M.<sup>a</sup> de Segarra, “El café de la Marina”, com a cloenda de les “II JORNADES DE TEATRE D'AFECCIONATS”, que es van celebrar al Teatre Municipal d'Ulldecona, des del 6 d'octubre.

— Dissabte, 1 y 22 de desembre, representació a Torreblanca i Sant Jaume d'Enveja de l'obra “De més verdes en maduren”.



## La nostra gent

AVUI:

### Eduard Sauch

Una entitat que és capaç d'aglutinar any darrera any un grapat d'activitats, és bo que tingui una secció dedicada a fer reviure tot allò que forma part de la nostra història. Es per això que es va crear "Costums i Tradicions". El recordar les nostres coses, amb la participació dels socis del C. C. R., tant la gent gran com la petita, és prou interessant. Almenys ho pensa així Eduard Sauch, un dibuix ràpid i el "Jocs Populars" per a les dels capdavaners d'aquesta Secció del Centre Cultural, junt amb els seus companys, Ramon Ferré i M<sup>ra</sup> José Gavalda.

L'invitat d'avui a "La nostra gent", té 19 anys. Com quasi bé tots, les seves primeres activitats dins el Centre, van ser de teatre, amb l'obra "La bella adormida del bosc", ara per Nadal farà quatre anys.

Però parlem de la Secció. L'inici de "Costums i Tradicions" pel que fa a la seva tasca començà a primers d'any. Durant les darreres setmanes de desembre es prepara el concurs de pessebres que des de fa molts d'anys organitza el Centre. "Hauríem de fomentar més la participació entre els nens. Crec que hi ha gent que no es presenta per no fer el ridícul, i és una equivocació. S'haurien d'organitzar actes per a nens i nenes que serveixin d'estímul per millorar els pessebres", puntualitza Eduard Sauch.

Al mes d'abril té lloc el concurs anual de redaccions amb la col·laboració del Col·legi d'E. G. B. "I saps què passa?, s'hauria d'aprofitar un dissabte, per exemple, que no hi ha classe, per fer-ho. Ara ho fan a hores de classe i a més a més que és un destorb per als mestres, possiblement augmentaria el nivell de les redaccions."

També al abril, la secció celebra la "Diada de Sant Jordi" amb la venda de roses i llibres. Després la festa de "Focs de Sant Joan", el dia 24 de juny, i el "Concurs de Festes Majors, juntament amb altres entitats del poble."

"Des de que he entrat a la directiva, sempre he estat a 'Costums i Tradicions'. S'està bé aquí: es treballa en equip i això és bo per a desenvolupar la tasca, seleccionar jurats per als concursos de redacció, demanar ajut econòmic, etc."

## CONEIXEM ELS NOSTRES AUTORS?

PERE CALDERS (Barcelona, 1912)

"El procés de portar la lluna al dormitori d'en Joan va ésser laboriós, ple d'alts i baixos com totes les grans empreses. Només un noi com ell, reflexiu i pacient, podia triomfar en un propòsit que desvetllava tanta incomprensió en els adults. Val a dir que tingué un aliat entusiasta, un company que l'admirava per l'audàcia de les seves concepcions. Eren veïns, anaven a l'escola plegats i ho comportien tot com uns excel·lents camarades. L'amic (que es deia Edurad), tenia fama de bon pescador de canya, en l'especialitat de riu..."

(De "Invasió subtil i altres contes", 1978)

Pere Calders ocupa un lloc destacat en la narrativa catalana de postguerra, especialment en el camp del conte, el conreu del qual va iniciar el 1936, amb la publicació d'"El Primer Arlequí".

El segon recull de contes, més d'altres que van aparèixer a revistes com "El Pont", "Cavall Fort" o "Tele-Estel", es troben aplegats en el llibre intítulat "Tots els contes" (1936-1967).

El 1978 es publica "Invasió subtil i altres contes", coincidint amb el moment de màxima incidència de l'autor en la vida pública catalana, degut en part al muntatge teatral "Antaviana", basat en textos seus.

Calders crea amb els seus contes un món en el qual realitat i fantasia se sobreposen. Al costat del que és quotidià, hi apareix l'impossible. Des del món real, Calders s'endinsa en un món presidit per formes oníriques. Ara bé, el món no-real, el món del somni, no fa perdre mai en els contes de l'autor, el sentit de la realitat —a la qual cosa hi contribueix, de manera decisiva, el llenguatge emprat—. Per totes aquestes característiques, els contes de Calders ens recorden els de Gògol, Poe o Kafka. Un altre mecanisme que té un paper important en els contes de Calders és l'aparició de l'imprevist que, sorgint un dia qualsevol en la vida gris i monòtona d'un personatge sense cap mena de relleu, canvia el seu rumb i l'encamina cap a l'absurd, l'insòlit o el meravellós.

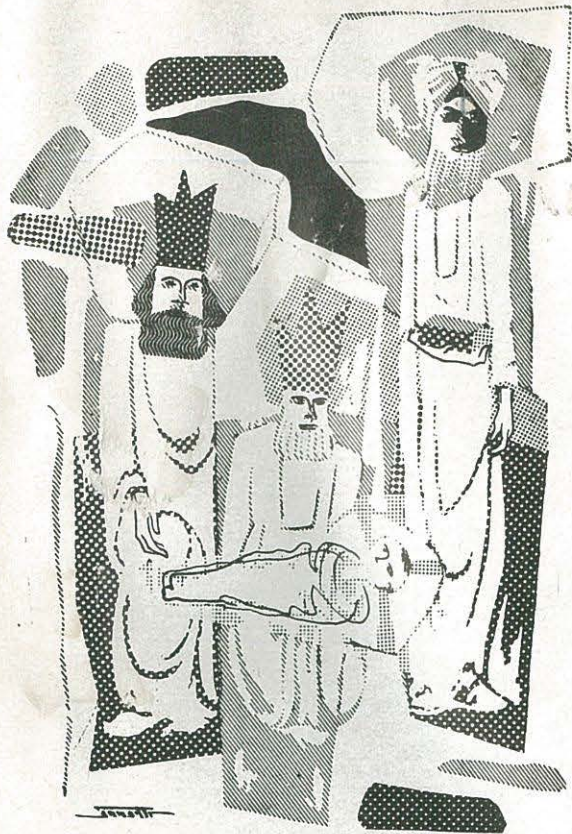
Calders, però, no ha posat en marxa tots aquests mecanismes per divertir el lector. O no simplement per això. Els contes de Calders contenen una crítica a través d'un món de fantasia, de tot el que ha observat en el món real.



... "Al capdavall, la vida fa després el que li sembla. Per exemple, en Joan Conill esdevingué, ja de gran, un home molt entès en els negocis, els encertava tots, i la gent —sense adonar-se de la topada de conceptes— quan parlava d'ell repetia sempre la mateixa frase feta: "Aquest Conill és una fura!"

(De "Invasió subtil i altres contes", 1978)

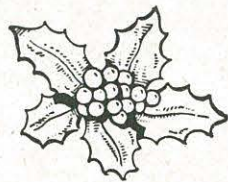
I ara si voleu, reflexioneu una mica sobre aquestes paraules seves, s'ho valen!: "Enllà del coneixement superficial de les aparences que se'ns manifesten pels sentits, hi podria haver una mena de realitats autònomes. Potser no hi són o potser sí. El que hem de fer és no badar i posar-nos en guàrdia tant davant de les dades immediates del món objectiu com d'aquelles més mediatas del món subjectiu. Les unes i les altres podrien ser una falòrnia."



La Junta Directiva del  
Centre Cultural i Recreatiu  
et desitja que passis  
uns bons Nadals i tinguis  
un Feliç Any Nou 1985

Juntament amb aquest  
butlletí, rebràs com anys  
passats, una participació de  
loteria nadalenca

Esperem que hi hagi sort



## NOVEMBRE

Aquest mes és el novè del calendari romà que començava a comptar l'any a partir de març. En aquella època l'hivern s'iniciava l'11 de novembre. Els anglosaxons l'anomenaven "Blot-monath" (mes de la sang), per al·lusió, sens dubte, al costum, per Sant Martí, de sacrificar el bestiar que es consumiria durant l'hivern.

(Eric Brit.)

Santoral:

1<sup>er</sup> de nov., dia de Tots Sants.  
2 de nov., dia de Difunts.  
11 de nov., Sant Martí.  
22 de nov., Santa Cecília.  
25 de nov., Santa Caterina.  
30 de nov., Sant Andreu.

Refranyos

"Si el novembre bufa fort  
ni una vela surt del port."

"Si pel novembre el gel aguanta l'àrrec  
després romés tindreu fangueig i llaca."

## DESEMBRE

El mes de desembre era l'últim de l'any romà que està dividit en deu mesos.

Els saxons l'anomenaven "winter-monath", és a dir, mes d'hivern, i també "heligh-monath" o mes Sant, perquè Nadal veia en aquest mes. El solstici d'hivern té lloc el dia 22 de desembre; llavors és quan el sol passa pel tròpic de Capricorn.

Dies festius, etc.

25 de des., Nadal.  
29 de des., Sant Tomàs.  
31 de des., vigília de Cap d'Any

Refranyos

"Lluu els draps avellutats, estimada,  
Nadal ho és només una vegada;  
arriba i tot ho va alegrant  
però, quan marxa, sempre és distant."

"Pel desembre mantén-te calentó i fes el dormilega."

"Nadal verd,  
cementiri ple."

DISSABTE, DIA 5 DE GENER DE 1985, A LES 17'30 H.,  
I AL TEATRE MUNICIPAL,

## GRAN VETLLADA PER A INFANTS

PRIMERA PART

— ACTUARAN:

"Els Rossinyols del Montsià", Coral Infantil, dirigida per Na Paquita Querol, que interpretaran:

"La cançó del pobre" ..... Popular Catalana  
"Les bèsties del Naixement" ..... Popular Catalana  
"Quan torna Nadal" ..... Popular nord-americana  
"Dorm, Jesús, en pau" ..... Popular belga  
"Cançó de l'estrella" ..... Popular francesa

Juanjo Fonollosa, amb la sorpresa de "Ni en vivo ni en directo".

Pedro José i el seu "humor", amb acudits, imitacions i la presentació d'un nou grup musical.

M.<sup>a</sup> Jesús Querol Antich, que ens oferirà al acordeó:

"Pequeñas melodías" ..... L. O. Anzaghi  
"Brindis 'La Traviata'" ..... G. Verdi  
"Campana sobre campana"  
"Noche de paz"

Tot seguit repartiment de Premis del XV Concurs de Pessebres, organitzat pel Centre Cultural i Recreatiu.

SEGONA PART

La Secció Infantil de Teatre del Centre Cultural i Recreatiu representarà l'obra original de Carme Suqué, "La casa del mariner", amb l'actuació del ballet del Club Sant Lluc.

Repartiment:

Mariner: Juanxo Querol.

Rafel: Juanjo Fenollosa.

Bandoler I: Nuria Saúch.

" II: Maite Millán.

" III: Pili Mesa.

" IV: Federico Fernández.

Felip: Josep Lluís Rufi.

Pep: Jordi Millán.

Jove I: Josep Gascó.

Traspunts: Enric Bosch, Candi Minguet.

Jove II: Jordi Ballester.

Janqueta: Marta Delgado.

Tula: Nati Ausensi.

Núria: Nuria Balagué.

Noia I: Belén Calduch.

Noia II: Carme Millán.

Pastor: Fco. Juan Balagué.

Noi I: Josep Millán.

Noi II: Jordi Forcadell.

Muntantge: Francesc Lavega, Fernando Guarch i Ricardo Pasalamar.

Llums: Joan Miquel Subirats.

So: Jaume Coll.

Coordinadors: Víctor Prado i Enriqueta Sales.

Direcció: Pere Sans i Arasa.



## **LLIBRERIA PASALAMAR**

*Sant Antoni, 13 - ULLDECONA*

## **BAR EL REBOST**

**VICENT FERNANDEZ**

Carrer Calvari, 57 · ULLDECONA

## **Construcciones TOSTAO**

ULLDECONA

## **Antigua Ferreteria ALFARA**

Cocinas Orbegozo y Benavent. Estufas, Placas,  
Frigoríficos y Lavadoras Agni. Listas de Boda

Plaza Iglesia, 3 - Teléfono 720038 - ULLDECONA

## **Pâtisserie RAGA**

*Major, 105 - Tel. 720353  
ULLDECONA*

## **Dolçeria MILLAN**

*Major, 115 - Tel. 720282 - ULLDECONA*

Mútua General de Seguros

## **AGENCIA LABERNIA**

Assessorament - Tramitacions - Assegurances - Viatges

Major, 108 - Tel. 720081 · ULLDECONA

## **Rellotgeria ITARTE**

ULLDECONA

## **FUSTERIA Fco. LAVEGA**

Carrer Sant Lluc, 29 - Tel. 720223  
ULLDECONA

## **Video - Foto MILLAN**

EURÓCRHOM - Laboratorio Fotográfico  
Distribuidor Vídeos JVC

Avda. Ramón Salomón, 19 - Tel. 72 03 63

## **Bar - Restaurante ORFEO**

JOSE VERICAT

Calle Mayor, n.º 147 - ULLDECONA

## **Auto-Escola PITARCH**

TRAMITACIONS I ASSEGURANCES

Plaça Sales i Ferré, 15 - Telèfon 72 03 92

Sus compras en Tejidos y Confección

## **CASA ENRIQUE**

Sant Antoni, 43 · Tel. 720113 · ULLDECONA

## **Motos - Ciclos VIDAL**

Motos - Bicicletas · Motocultores

MOVICAM y Motosierras TRONK

Clavé, 37 - Tel. 72 05 23 - ULLDECONA

## **GRUNDIG**

La seguridad de un gran nombre

**RADIO FERRE**

## **Ferreteria GRAU**

Llistes de Noces · Electrodomèstics SUPER · SER  
Pintures TITAN-LUX. Distribuidor Oficial BOSCH

Carrer Major, 104 - Telèfon 72 03 11

MATERIALES DE CONSTRUCCION

## **ESTEVE**

Calle Adell, 23 - Teléfono 720187 - ULLDECONA

## **Carnisseria BEL - QUEROL**

*Sant Antoni, 18 - Tel. 720464  
ULLDECONA*

## **M. P. MARINE - Lencería**

Major, 77 - ULLDECONA

## **Espumosos SANS**

BEBIDAS Y REFRESCOS

Entenza, 30 - Tel. 72 03 40 - ULLDECONA